Чурапчыга күн тахсар !

САҺА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

12+

2015 сыл Тохсунньу 13 күнэ оптуорунньук №1 (11011)

Дьаһалта отчуота

ҮРДҮКТҮК СЫАНАЛЫЫБЫТ, ИННИКИТИН ЭРЭНЭБИТ

Улууспут аҕа баһылыга салайааччылаах отчуоттуур болҕоҕо Толой–Хоптоҕо–Болтоно нэһилиэктэригэр ахсыннары 24 күнүгэр сырыыта. Бу маннык улууспут 27 арааһа салааларыттан салайааччылар, нэһилиэк олохтоохторун къпары атах-тэнсэн олорон кэпсэппитэрэ, быһаарсыылара – инникитин боһуоллаах олоҕор туспа ураты суолу хаалларыан сөбүн ыйан, Андрей Тимофеевич иннинэ болоҕу тэринэн, дьону къпары ирэ-хоро сэһэргэһиннэ, лоп-баччы эпиэттэри истэллэрин ситиһэрин иһин сылдьыбыт нэһилиэктэр олохтоохторо олус астыныылар уонна үрдүктүк сыаналаатылар.

ТОЛОЙ

Маннай Толой нэһилиэгин (баһылык Н.И. Аммосов кыттыылаах) олохтоохторун къпары күннүгэр кыйаҕалары, республика иннигэ, нэһилиэктэри туһсарыыга ыытылар анал программалар туһа, дойду үрдүгэр буола турар кризис тыа сиригэр дьоҥҥар хабыдьыалын туһунан көпсэппитэр. 50-тан таһа киһи сырыыта. Үгүс боппуруос саҥа ФАП тутуллуутуттар, ыраах-суоһу субсидиита тоҕо суох буолбуттар, чаҥыйыы толоҥҥон сибээһэ алдьанньытын, ыанар үүт хаачыытын үрдэһиннэрэр, үнүйаан дьиэҥэ тутуллан хаһан үгэҕэ киирэрин, оскуола хочуолуйбайын турутун, буолаары турар Толой нэһилиэгин торуттэммитэ 250 сылыгар улуус дьаһалтатын оттуттан туох үлэ ыытыллыахтааҕын туһунан чуолкайдастылар.

Бинрдилиэн дьон этиитин туһунан эттэхэ, элбэх оҕолоох ыал ийэтэ Е.С. Максимова Андрей Тимофеевичтан кыараҕас дьиэттэн субсидиялаах саҥа тутуута көҕөрөллөрүгэр, биэс оҕолоох Н.Д. Лаврентьева баһылыгы социальнай боппуруостарга солбуйаччы Октябрина Филипповнаттан хаһыс да сылын субсидия уочараттыгар турарын, уочарат ханна тиийбитэ биллибэтин эттилэр. Баһыйай хаһаайыстыба салайааччыта Хоютанов, Налбар учаастаттар уот линиитын киллэрэрэ, суол үлэтигэр өрөмөөн үлэтин ыытыахха диэтэ.

Андрей Тимофеевич Толой көрдөрүүлэрин ааспыт сылы къпары тэптэн, иитэр сүөһү ахсаанын 820-ҕэ үрдэтиитэрин, ыанар үүт 298 тоннаҕа тиийэ туттарыллыбытын болҕотэн туран хайҕаата. Мустубут нэһилиэк олохтоохторо бэйэ куолаһынан: "Бу олорор салайааччылар соттоохтук үлэлээн көлилэр," - диэн эттилэр.

ХОПТОҔО

Иккиһинэн, Хоптоҕо [illegible] Дьячковскай) бэрт интэриэһинэй ис хоһоонноох көпсэппи буолла. Мустубут дьон ахсаана – 90-тан таһа киһи. Ааспыт 2014 сылга Хоптоҕо–Хайахсыт суолугар хаһан даҕаны ыытыллыбатах үлэ барбыта. Маны таһаарыы 30-ча ыал иитии системэтигэр холбоммута.

Көпсэппигэ, этиилэргэ ордук кохтоохтук С.И. Сергеев, М.П. Эверстов, Н.П. Тарасов, Д.И. Попов, П.П. Федоров-Сомоҕо кыттыылар. Ол курдук, иитии системэтигэр холбонуу салгыы барыытын, уулуссаны уотунан сырдатыыга, учууталлаҥа үлэлэрин түмүгүнэн эбии хаҥы толонуутун, баһаарынай чаас үлэтин, үлэгэ суохтар дьарыктаах буолуулларыгар, арыгылаһыны утары охсуһуу, кырдьы сытар учаастактар иннинэ дьылҕаларын туһунан ыйыталастылар. Сири алдьатан бэйэ оҕуруотун, бурдуку ыһан саха лэппиэскэтин, хара киллэпитин онностон, аһаҕастан олоруоҕун, сүөһүнү эрэ буолбакка, сылгы ахсаанын элбэтиэҥин, кымыс оторон доруобуйабытын туһсарыыаҕын диэн этиилэр киирдилэр. Үйэтитии боппуруоһуттар-улуус баһылыга А.Т. Ноговицын бэрт соттоох, дьоҕун этиини киллэрдэ. Ол курдук, тыа хаһаайыстыбатын туһунан, барыы салаалары, урукку чаччылары хабан туран, үчүгэй хаачыстыбалаах, элбэх хаартыскалаах киниги таһаатталлара диэн. Манна эбии, культуураҕа, искусствоҕа суолтаны биэриэхэ, кыраайы үөрэтиигэ улахан үлэни ыытыахха наада диэн этии киирдэ. Олохтоох дьон: "Андрей Тимофеевич быыаска кэлиэҕиттэн, Чурапчылар сайдар кыахтаныбыт; үлэ хаамыыта күүскэ тубуста", - диэн астыммыттарын биллэрдилэр, махтаныылар.

Түмүкэ улуус баһылыга кырдьы учаастактарга болҕомто уурулуоҕун, суол оноһуутуттар оссо да үлэ ыытыллыаҕын, производствоны үрдэтэрэ иннинэ соруктар тураалларын ыйда уонна: "Интеллигенция, дьон-сэргэ ойоотэҕүгэ, иннинэ сайдыы баар", - диэн этэн туран, Хоптоҕо нэһилиэгин элбэх оҕолоох Федосеевтар, Кузьминнар дьиэ кэргэттэригэр үүнэн иһэр Саҥа дьылынан дьаһалта аатыттан эҕэрдэ суруту, сэмэй бэлэхтэри үөрүүлэх быһыыта-майгыта туттарда.

БОЛТОНО

Болтоно нэһилиэгэр (баһылык Н.Н. Попов) 60-тан таһа олохтоох сырыыта. Дьону долгутар боппуруостар: олохтоох быраас суоҕа, саҥа оскуола тутуллуута, уһаайба, оттуур хотуна арендата, элэр ыал олохсуйуутуттар субсидия чаана, үүт хаачыытын толонуутэ, нэһилиэкэ тыраахтарыыс штата көрүллүбэтэ, тэрилтэлэргэн араас биричиинэлэн хаачы хомуйуута, буолаары турар Олонхо ыһыаҕар нэһилиэк туох эбээһинэстээҕэ, Литература сылыгар туох үлэ быланнаҕарын туһунан.

Этиилэргэ Кындал учаастагын балаһыанньата ыараханын учуоттаан туран болҕомтоҕо ылыллыбыт, уматык чаҥыгар бэриллэр лимииттэ тыырыыта, ыраах-чугас дэстэкэ бир тэпник, сөптөөхтүк үлэлэрэллэригэр, эргэрбит уот станциятын саҥардан биэрэргэ, Олонхо ыһыаҕынан сибээстэн олохтоох маастардары ойуурга диэн кердостулэр. А.Т. Ноговицын дьаһалта үлэтин үчүгэйинэн сыаналаабыттарыгар нэһилиэк олохтоохторуттар махтанан туран: "Инникитин даҕаны тутуспутунан үлэлиэхпит-хамсыахпыт", - диэн эрэнэрдэ уонна ааспыт сыллары къпары тэптэн, сүөһү төбөтүн ахсаана аҕыйаабытын, үүтү туттарыы көрдөрүүтэ түспүтүн ыйан туран, инникитин күүскэ үлэлиллэриэхтэрэ сүбэлээтэ. Кэлэн иһэр Саҥа дьылынан биэстэн элбэх оҕолоох Кривошапкиннар, Антоновтар дьиэ кэргэттэриэхтэрэ эҕэрдэ сурукпары, бэлэхтэри туттарда.

Бэлиитэн эттэхэ, улуус дьаһалтатын үлэтин үүгэ түмүктэрэ кини ыытар программатын чөрчитинэн эрэ буолбакка, салайар кадыырдары сонко аттаран үлэлэтиттэн буолар. А.Т. Ноговицын быыбарын быыбарга турунарыгар туруоруммут түөрт соруктан ситиһэн, дьон итэҕэлин, махтанын ылыан ылла. Инникитин барыы биирдэ үлэлэстэлитинэ эрэ сайдыы күүтэр.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

Сэргэх дьаһал

Күлүмүрдэс харыйа тула

Үгэсэ көбүлүйбүт Саҥа дьылы көрсөр бырааһынныык ахсынньы 26 күнүгэр „Аймаҥы" Культуура киниигэр дорообуйаларынан хаанчахтаах оҕолору түмтэ. Сарсыарыгыттан өрө көтөҕүллүүлэх оҕолор тереппүттэриилэн кэлэн, ер көрсүбэтэх дорогторун көрсөн, ооньоон-көрүлэн дуоһуйа сыныаннылар. Араас дьарыктаах мастаардаттары онтостон көбүттэрэ оҕолор, тереппүттэр сүргэлэрин көтөхтө.

Оҕолор бэйэтэрин ыахтарыынан, дьуулуурдарынан эйбит араас онтоһуктарын, уруһуйдарын, үгүс элбэх мунньубут коллекцияларын—значоктары, араас сыларааҕы өпкрытаалары быыстапкаҕа көрсэлэттилэр.Саҥа дьылынан улуус Мунньаҕын бэрэссэдэтэлэ Я.П.Окоешников, социальнай хаалта начальнигын солбуйаччы Л.А.Гоголева, реабилитационнай кинин дириэктэрэ М.И.Саввина, улуустаабы предпринимательствоны өйүүр кинин салайаччыта С.Е.Атласова улахан болҕомто оҕо дорообуйатыгар туһуланарын, онуоха сыраҕынан сыдьаайар, үгүнү саҕар үөлүэх дьону, тереппүттэри уонна күүстэх саналаах ыраачаннары эҕэрдэлэтиллэр.

Сылын ааҥы Дьокуускай куораҥа инбэлиит оҕолор Саҥа дьылларааҕы елкаларыгар нөҥилиоктэргэн 2-лии-3-түү оҕо кирэр, бэйэ онтоһуктарын куонкуруһуттар кыгыллар. Сыл түмүгүнэн республикаабаҕы инбэлиитэр тэрийиллибэн уруһуйга куонкуруска Чурапчы нөҥилиэгиттэн 3-с степеннэх дипломунан Вася Дьячковскай уонна Марфа Сибирякова „Кырса уонна кырыыас" үлэлэрэ кыайыылаахтарынан буоллулар, дохсун ыгыс тыаныгар наҕараадаларын туттулар.

Уруһуй куонкурсун кыайыылаах Вася Дьячковскай.

Улууска предпринимательствоны өйүүр кинин үлэһитэрэ курууттан инбэлиитэрэ өйөбүлэрин, комедорун иһин тереппүттэр махталлара улаханнар. Оҕолор бу да күн элбэх миинньигэс бэлэхтэрин туран үөрүлүөр, сылга бириэмиэнтэ тэриллэр дьаһаллаарга кыттан, олохсо тардыһыылара, бэйэтэрин тэпиэхтэриттэн гэйбэҥэ сылдьан, саналара өссө дьыллаабыт күүһүрүөр.

Бу дьоро кэпсэҕэ Тымныы Моруос оҕоннор, Хаарчаана ыаллыыттаалар. Оҕолорго истиг, үгүс баҕа санаалар тиэрдиллиннилэр.Күлүмүрдэс харыйа тула хоровоттаалар. Кырачааннар үоруүлэрэ, ырыалара-тойуктара, ыра санаалара саҥа сылга үчэппит дьол сүлүһа буоллун ыраахтааҕын!

В.ПЕТРОВА.

Эҕэрдэлиибит

БАСТЫҢНАР ААТТАННЫЛАР

„Нурачы" ТХПК 2014 сыл түмүгүнэн бастыҥ коллективтара, үлэһиттэрэ:

1. Мугудайааҕы пищекомбинат бастыҥ үлэһитэ—Николай Николаевич Сивцев, кочегар-охранник.

2. Ыраах уу сыаҕын бастыҥ үлэһитэ—Вячеслав Николаевич Осипов, сылах сэбиэдиссэйэ.

3. Оскуола уонна общественнай аҥыылык комбинатын бастыҥ үлэһитэ—Мария Дмитриевна Евграфова, комбинат сэбиэдиссэйэ.

4. „Алгыс" кафе бастыҥ үлэһитэ—Наталья Александровна Андреева.

5.Бастыҥ продавец—Ольга Александровна Кузьмина, „Илгэ" маҕаһынын продавеца.

6. Хаабааны сыаҕын бастыҥ үлэһитэ—Виктория Степановна Охлопкова, сылах мастара.

7. Үүт собутун бастыҥ үлэһитэ—Михаил Афанасьевич Дьячковский, лаборант.

8. Бастыҥ [illegible]—[illegible], „Нурачы" ТХПК сварщика, сантехника.

10. Бастыҥ общественник—Айтал Иванович Сеспелиев, ыраах уу сыаҕын оператора.

Бастыҥ үлэһиттэрэҥ табаар ыытыллыарыгар анаммыах сертификат туттарыллыыта.

Бастыҥ арыы сыахтара:

1. Хаппар арыытын сыаҕа Хаҥыыны бириэмиэ, Москва куораҥа „Бос Чаҕда" санаторийыга путевка.
2. Хайахсыт арыытын сыаҕа. Хаҥыыны бириэмиэ.
3. Чыаппара арыытын сыаҕа. Хаҥыыны бириэмиэ.

Учаастактарга бастыҥ арыы сыахтара:

1. Түөй. Хаҥыыны бириэмиэ, Москва куораҥа „Бос Чаҕда" санаторийыга путевка.
2. Үрэх Күөх. Хаҥыыны бириэмиэ.
3. Хаҕыйах. Хаҥыыны бириэмиэ.

Бэлиэ түгэн

САҤА ДЬИЭҐЭ КИИРЭР КҮЛҮҮСТЭРИ ТУТТУЛАР

Аастыҥ 2014 сыл ахсыннын 30 күнүгэр Чурапчыбыт улуһун тулаайах хаалбыт оҕолорутар соҕуччу үөрүү буолла. 10 оҕо, оҕор истэригэр эҥэр дьиэ көрүүн саҥа дьиэҕэ киирэр күлүүстэри туттулар.

Чурапчы ороһуоҥуттар ер сылдар тухары туруорулуубут сыан-сорук сиэбигин ситэн, соҥноох бэлэрэхтиит киниигэр дьиэлэрэрэ кэстэн, бу үөрүүлэх күн, дьиэ, үүнүө! Нидьмиҥэ иккиэ эҥэстэрэ, аньыаны ирдэбилэ толору эппиэттиир бруусс мас дьиэ сахтооохторун оҥоруу ыйга малаайынтан күүгэр.

Дьиэҕэ киирээччилэри улууспут баҺыыта А.Т. Ноговицын эҕэрдэлээтэ: «Кырдьыаҕынан эҥэхэ, бу дьиэ тутуллуутун дьыҥаҥа ситэ биилибит эҥэ, оҥу бадэрэхтиит, Сыыат нөҥилиэгиттэн тэрүттэх А. Платонов бэйэтин тутуу маҥырыйаалын аҕалан, үбү-харчыны көҥэтэн турбакка эрэ, ыйын иҥэҕйиэ суоҕун курдук балтараа ый иҥиэн эркинэн, иҥиэр системэлэрин киллэрдэ. Мин бу дьиэ тутуллар кэмигэр хаста даҕаны кэлэн бардым. Ол тухары бу уолаттар эппит тыллаарыгар туран, барыгын ситэрэн, үгүө суобастаактык үлэлиэлэрин көрдүм. Мин эйиэхэ эҕэбин, сулаҥарыстыба эйиэн туоскутуттан хаһан даҕаны умнубат. Бу кэлэр 2015 сыл олуннуу ыйыгар эйиэн иҥи ыйыгыт күлүүскүтүгэн ааптыгын аҕан, бэйэҕит саҥа дьиэҕитигэр киирэллиҥ, саҥалыы олоҕу оборуоххут диэн эрэнэбит».

Тэрээхиннэр улуус баҺыыгын бастакы солбуйаччыта А.А. Ноговицын, улуус Мунньаҕын бэрэссэдэтэлэ Я.П. Окоешников кытталыы ыытыллар. Киниэхэ «Эйиэн бу саҥа дьиэҕэ киирэн баран, хайдаҥ даҕаны иҥэҕэ дьиэ көрүн буоллун оҥорор үтүгэр, туспаҕай онтоһуулаах дьиэни харыстаан, сибэккилэн киирэгэт, дьоҺуннук, дьиҥнэҕэ саха ыалын курдук маанытык коруоххут-истиэххит диэн эрэнэбит», - диэбиттэр.

Күлүүстэри улуус баҺыыта А.Т. Ноговицын, улуус Мунньаҕын бэрэссэдэтэлэ Я.П. Окоешников уонна эйиэҕэ уонна почечительство отделын начальника М. П. Антипина сайаапкаҕа киирбит уон оҕолоро үтүө тыллары этэн туран, күлүүстэрин тут-[illegible]

Киин уонна сокуон

2014 сыл ыам ыйын 21 күнүгэр улуус баҺыыта, прокурора, полиция Чурапчыаҕы отделын начальника ыытыллыах "Бэлэмнэн туһаайыы дьыа көрсө, уоскаскыйа оруола" тэрээнньэх ааптыгын буолан аста. Бу мунньах түмүгүнэн общественнай бэрэсэдиэн туһаайыыта бигэ санаанан элбэх этиилэр ыытыллыбыт, ол чэрчитинэн, Чурапчы улуһун прокуратурата хоруубуннай буруйу онорбут дьон уларыта сулаҥарыстыбаннай буруйу ойоохүүн түүнэн 2014 сыл тоҕус хаарынын түмүгүнэн сыбыгыоналарын сырдатар.

1) 2014 сыл атыннык 8 күнүгэр Чурапчы улуһун прокуратурата РФ ХК 111 ыст. 1 чаҺынан көрүллүбүт буруйу онорбут 1978 сылга тороппут Чурапчы улуһун Хатылы сэл. олохтоохун суоттаабыннар сулаҥарыстыбаннай буруйдаабын ааҕыллыбыт. Суут мунньаҕар гражданин С. Хатылыа бэйэтин дьиэтигэр арыы иҺэ оборон этиэхтэн түмүгэр эмтэр сылдьах аҕатын быыбарыан анныыбыта бүлүннэ. Суоттаччы урукку өгүүгэр хоруубуннай эмкирэтэбиинэ тарыллыыбатаҕын, комсиэрин, тереппүтүн кыыры эйгэлэтин уҥуоттаан, наказаниены мэрдэ 3 сыл уолуубуннай хаайыыга уонна 2 сыллаах кэтэх көрөр болыохтоох тэпиэстэ.

2) 2014 сыл атыннык 9 күнүгэр 1960 сыл Киэнэк сэл. тороппут Чурапчы нөҥилиэгин олохтоохун уларыта РФ ХК 116 ыст. 1 чаҺ. ыйыллыыбыт буруйу онорбутун чаҺыгар кобутуллубут хоруубуннай дьыала корүүгүгэр Чурапчы улуһун прокуратурата сулаҥарыстыба буруйдаабын ойоҕуттан. Суут сиэрспэйдэн сулаҥын Ч. ыра саастаах уоруоҥнаабын сутурутуран икки тогул оскуола чуолкайдаана. Суоттаччы буруйу онорбутуттар комсиэрин, үлэлиир, оҕорор сиригэр куһаҕана сохтук характеристикаларын аналастаммыт уоруоҥнаатын бырастыы ыытыллыбытын уҥуоттаан, 15000 солкуобай ыстараат эмтүүрэ бириэмэбэрдиннэ.

3) 2014 сыл атыннык 13 күнүгэр Россия Федерациятын - Хоруубуннай кодиэксэ 158 ыст. 2 чаҺын «а» пуҥунан корулубут буруйу онорон 1968 сылга Мырыла сэлиэнньэлиэр тороппут С. суут иннигэр турда. Чурапчы улуһун прокуратурата суоттаччыта обуруу хоромнуулах уоруулу буруй быыһыллыбын тиэрдэ. С. Чурапчы сэлиэнньэлиэр уоскайын 60000 солкуобай сыыналаах тиит лифт майы уорбутун уонна ыыллыан баран, харчыны бэйэтэ бэлэмнэн туттубутуттар толору биилиннэ, 2 сылга уонна 6 ыйга уолуубуннай хаайыы мэрдэлиэр тарыллыыта.

4) 2014 сыл сэтинньи 13 күнүгэр Чурапчы улуһун прокуратурата 1979 сылгыах торуок Чурапчы сэл. олохтоохун уларыта РФ ХК иккэ ыстатыйатынан кобутуллубут хоруубуннай дьыалаҕа улуус прокуратурата сулаҥарыстыба буруйдаабын ойоҕуттан. Дьыала корүүгүн суоттуран С. Мутуҥай нөҥилиэгин таҺыгар бириэ арыы иҺэ 2 ыйынан ыарбаан, дорообуйдарыгар ыарахан эмсэҕэлэбинэн тиэрдибитигэр, онон тахсыбоппо, салгыы Мутуҥайга гражданскай обязун оборон сиригэр тиийэн, дьиэ хоруйуттар өлөрүүлэн саммыыстар толору биилиннэ. Чурапчы улуһун суутун бириэмэбэрдиннэ С. урукку өгүүгэр уоруулу оборон уолуубуннай суоттаньыта хотуоннаҕа ыытыллыбыт.

Л. уларыта РФ ХК 115 ыст. 1 чаҺынан кобутуллубут хоруубуннай дьыала корүүгүгэр Чурапчы улуһун прокуратурата кыттыыны ыытта. Суут мунньаҕын түмүгүнэн Л. Болтоноҕо иэстиэҥэ ыйытыыттан сэдэхтиэмиэ этэбин суоҥуоҥ биэбэт кинэтин сэ дьиэлэммит сэрэйэ бөҕөргөтөн, дорообуйдаабыр чочоҕоҕун сыыналаах эмтэлиэтэрэ тиэрдиллэр тоҕоро дьиэлэммитэ. Суоттаччы буруйун тоҕоро биилиннэ, 5 ый бөлөҕөстөх ыыннарар үлэҕэ бириэмэбэрдиннэ.

6) Аҥар сыл ахсыннын 1 күнүгэр 1997-1998 сылларга тороппут сокуонный саастарын ситэ туоратыллыах М.З. уонна З. РФ ХК 158 ыст. 3 чаҺын "а" пуҥунан корулубут буруйу, ол иҺэгэр эрдэттэн ыкаабыт болох дьон буоллун сорор дьыаҕэ сокуонайдаах суох отон кинэн туора малы-салы кистэн анчарыйыыны, ол түмүгэр гражданинна обуруу

Прокуратура иҺитиннэрэр

обуруулаах. Суут мунньаҕар гражданин С. Хатылыа бэйэтин дьиэтигэр арыы иҺэ оборон этиэхтэн түмүгэр эмтэр сылдьах аҕатын быыбарыан анныыбыта бүлүннэ. Суоттаччы урукку өгүүгэр хоруубуннай эмкирэтэбиинэ тарыллыыбатаҕын, комсиэрин, тереппүтүн кыыры эйгэлэтин уҥуоттаан, наказаниены мэрдэ 3 сыл уолуубуннай хаайыыга уонна 2 сыллаах кэтэх көрөр болыохтоох тэпиэстэ.

2) 2014 сыл атыннык 9 күнүгэр 1960 сыл Киэнэк сэл. тороппут Чурапчы нөҥилиэгин олохтоохун уларыта РФ ХК 116 ыст. 1 чаҺ. ыйыллыыбыт буруйу онорбутун чаҺыгар кобутуллубут хоруубуннай дьыала корүүгүгэр Чурапчы улуһун прокуратурата сулаҥарыстыба буруйдаабын ойоҕуттан. Суут сиэрспэйдэн сулаҥын Ч. ыра саастаах уоруоҥнаабын сутурутуран икки тогул оскуола чуолкайдаана. Суоттаччы буруйу онорбутуттар комсиэрин, үлэлиир, оҕорор сиригэр куһаҕана сохтук характеристикаларын аналастаммыт уоруоҥнаатын бырастыы ыытыллыбытын уҥуоттаан, 15000 солкуобай ыстараат эмтүүрэ бириэмэбэрдиннэ.

3) 2014 сыл атыннык 13 күнүгэр Россия Федерациятын - Хоруубуннай кодиэксэ 158 ыст. 2 чаҺын «а» пуҥунан корулубут буруйу онорон 1968 сылга Мырыла сэлиэнньэлиэр тороппут С. суут иннигэр турда. Чурапчы улуһун прокуратурата суоттаччыта обуруу хоромнуулах уоруулу буруй быыһыллыбын тиэрдэ. С. Чурапчы сэлиэнньэлиэр уоскайын 60000 солкуобай сыыналаах тиит лифт майы уорбутун уонна ыыллыан баран, харчыны бэйэтэ бэлэмнэн туттубутуттар толору биилиннэ, 2 сылга уонна 6 ыйга уолуубуннай хаайыы мэрдэлиэр тарыллыыта.

4) 2014 сыл сэтинньи 13 күнүгэр Чурапчы улуһун прокуратурата 1979 сылгыах торуок Чурапчы сэл. олохтоохун уларыта РФ ХК иккэ ыстатыйатынан кобутуллубут хоруубуннай дьыалаҕа улуус прокуратурата сулаҥарыстыба буруйдаабын ойоҕуттан. Дьыала корүүгүн суоттуран С. Мутуҥай нөҥилиэгин таҺыгар бириэ арыы иҺэ 2 ыйынан ыарбаан, дорообуйдарыгар ыарахан эмсэҕэлэбинэн тиэрдибитигэр, онон тахсыбоппо, салгыы Мутуҥайга гражданскай обязун оборон сиригэр тиийэн, дьиэ хоруйуттар өлөрүүлэн саммыыстар толору биилиннэ. Чурапчы улуһун суутун бириэмэбэрдиннэ С. урукку өгүүгэр уоруулу оборон уолуубуннай суоттаньыта хотуоннаҕа ыытыллыбыт.

хоруулаабыт оборутун чаҺыгыар кобутуллубут хоруубуннай дьыала корүүгүгэр Чурапчы улуһун прокуратурата буруйдаабыны ойоохо. Суут мунньаҕар кырыыстар Чурапчы нөҥилиэгэр туора кэпсэ оборор дьыалаҕэ уоран кинэн, 30-тан тахса ыҥыллыбыт соҥкуобай сыыналаах малы туран тахсыбыттара биилиннэ. Суоттаччыларга саастарын сиэтэхтэрэ, урукку өгүүгэр суоттаммыахтара, эмсэҕэлэбинэн тус бэйэтэ наказаниены чиҥэтэрэ коруоспутун уҥуоттаан, 1,5 сылга диэри болыохтоох уолуубуннай хаайыыны мэрдэлэ тарыллыыта.

7) 2014 сыл ахсыннын 12 күнүгэр Чурапчы улуһун прокуратурата РФ ХК 166 ыст. 2 чаҺын «в» пуҥунан корулубут буруйу онорон 1982 сылга Чурапчы улуһун Кистэмэ сэлиэнньэлиэр олохтоохторо онорбуттарыгар гражданскай хоруубуннай дьыалаҕа сулаҥарыстыбаннай буруйдаабыны ойоохо. Хоруубуннай дьыаланы иҥэтин түмүгүнэн саастарын ситэ иҺэк С. уонна К. Чурапчыга аҥыы кэйэ бас биилиннэрэр баар «Минюк-Лидер" маҕаһыынынан эрдэтэн кинэбит болох дьон буоллун, ааҥырыйар сылы суох суутун бириэмэбэрдиннэ. Чурапчы улуһун бэйэтэриэр 1 сыл болыохтоох уолуубуннай мэрдэ тарыллыыта.

8) 2014 сыл ахсыннын 9 күнүгэр Россия Федерациятын Хоруубуннай кодиэксэ 158 ыст. 2 чаҺын «а» пуҥунан корулубут буруйу онорон, 1982 сылга Горный улуһун Бордьыгэстээҕэр тороппут С. хоруубуннай дьыалаҕа Чурапчы федеральнай суутун корулуннэ. Улуус прокуратурата суоттаччыны гражданинна обуруу хоромнуулах уоруулу онорбутуттар буруйу тиэрдэ. Ол курдук, С. Чурапчы сэлиэнньэлиэр «Сосна» кафе кассатыттан харчы уоран, урбаанньыкка болдоҥ комсиэгэх хоромнуу таҺаарбыта суут мунньаҕар бүлүннэ, наказаниены комсиэ 2 сыл уонна 6 ый уйунньах уолуубуннай хаайыыны тэпиэстэ.

9) 2014 сыл ахсыннын 18 күнүгэр Чурапчы улуһун суутутар 1965 сылгы торуок Чурапчы нөҥилиэгин олохтоохун уларыта РФ ХК 111 ыст. 2 чаҺын «а» пуҥунай кобутуллубут хоруубуннай дьыалаҕа корүүгүгэр Чурапчы улуһун прокуратурата буруйдаабыны ойоохо. Суут мунньаҕар С. бириэ арыы иҺэкэ кэйэтин быыбарыан аннан, ыарахаттаах сыыналаах лоруобуй

Бэлиэ түгэн

САҤА ДЬИЭҐЭ КИИРЭР КҮЛҮҮСТЭРИ ТУТТУЛАР

Аастыҥ 2014 сыл ахсыннын 30 күнүгэр Чурапчыбыт улуһун тулаайах хаалбыт оҕолорутар соҕуччу үөрүү буолла. 10 оҕо, оҕор истэригэр эҥэр дьиэ көрүүн саҥа дьиэҕэ киирэр күлүүстэри туттулар.

Чурапчы ороһуоҥуттар ер сылдар тухары туруорулуубут сыан-сорук сиэбигин ситэн, соҥноох бэлэрэхтиит киниигэр дьиэлэрэрэ кэстэн, бу үөрүүлэх күн, дьиэ, үүнүө! Нидьмиҥэ иккиэ эҥэстэрэ, аньыаны ирдэбилэ толору эппиэттиир бруусс мас дьиэ сахтооохторун оҥоруу ыйга малаайынтан күүгэр.

Дьиэҕэ киирээччилэри улууспут баҺыыта А.Т. Ноговицын эҕэрдэлээтэ: «Кырдьыаҕынан эҥэхэ, бу дьиэ тутуллуутун дьыҥаҥа ситэ биилибит эҥэ, оҥу бадэрэхтиит, Сыыат нөҥилиэгиттэн тэрүттэх А. Платонов бэйэтин тутуу маҥырыйаалын аҕалан, үбү-харчыны көҥэтэн турбакка эрэ, ыйын иҥэҕйиэ суоҕун курдук балтараа ый иҥиэн эркинэн, иҥиэр системэлэрин киллэрдэ. Мин бу дьиэ тутуллар кэмигэр хаста даҕаны кэлэн бардым. Ол тухары бу уолаттар эппит тыллаарыгар туран, барыгын ситэрэн, үгүө суобастаактык үлэлиэлэрин көрдүм. Мин эйиэхэ эҕэбин, сулаҥарыстыба эйиэн туоскутуттан хаһан даҕаны умнубат. Бу кэлэр 2015 сыл олуннуу ыйыгар эйиэн иҥи ыйыгыт күлүүскүтүгэн ааптыгын аҕан, бэйэҕит саҥа дьиэҕитигэр киирэллиҥ, саҥалыы олоҕу оборуоххут диэн эрэнэбит».

Тэрээхиннэр улуус баҺыыгын бастакы солбуйаччыта А.А. Ноговицын, улуус Мунньаҕын бэрэссэдэтэлэ Я.П. Окоешников кытталыы ыытыллар. Киниэхэ «Эйиэн бу саҥа дьиэҕэ киирэн баран, хайдаҥ даҕаны иҥэҕэ дьиэ көрүн буоллун оҥорор үтүгэр, туспаҕай онтоһуулаах дьиэни харыстаан, сибэккилэн киирэгэт, дьоҺуннук, дьиҥнэҕэ саха ыалын курдук маанытык коруоххут-истиэххит диэн эрэнэбит», - диэбиттэр.

Күлүүстэри улуус баҺыыта А.Т. Ноговицын, улуус Мунньаҕын бэрэссэдэтэлэ Я.П. Окоешников уонна эйиэҕэ уонна почечительство отделын начальника М. П. Антипина сайаапкаҕа киирбит уон оҕолоро үтүө тыллары этэн туран, күлүүстэрин тут-[illegible]

Это важно

Статья 333.33. Размеры государственной пошлины за государственную регистрацию, а также за совершение прочих юридически значимых действий Подпункт:

36) за государственную регистрацию транспортных средств и совершение иных регистрационных действий, связанных:

с выдачей государственных регистрационных знаков на автомобили, в том числе взамен утраченных или пришедших в негодность, - 1 500 рублей; заменить цифрами - 2000

с выдачей государственных регистрационных знаков на мототранспортные средства, прицепы, тракторы, самоходные дорожно-строительные и иные самоходные машины, в том числе взамен утраченных или пришедших в негодность, - 1 000 рублей; заменить цифрами -1500

с выдачей паспорта транспортного средства, в том числе взамен утраченного или пришедшего в негодность, - 500 рублей; заменить цифрами - 800

с выдачей свидетельства о регистрации транспортного средства, в том числе взамен утраченного или пришедшего в негодность, - 300 рублей; заменить цифрами - 500

38) за внесение изменений в выданный ранее паспорт транспортного средства - 200 рублей; заменить цифрами - 350

39) за выдачу государственных регистрационных знаков транспортных средств "Транзит", в том числе взамен утраченных или пришедших в негодность:

изготавливаемых из расходных материалов на металлической основе, на автомобили - 1 000 рублей; заменить цифрами -1600

изготавливаемых из расходных материалов на металлической основе, на мототранспортные средства, прицепы, тракторы, самоходные дорожно-строительные и иные самоходные машины - 500 рублей; заменить цифрами - 800

изготавливаемых из расходных материалов на бумажной основе, -100 рублей; заменить цифрами-200

43) за выдачу национального водительского удостоверения, в том числе взамен утраченного или пришедшего в негодность:

(в ред. Федерального закона от 29.11.2012 N 205-ФЗ)

изготавливаемого из расходных материалов на бумажной основе, - 400 рублей; заменить цифрами-500

изготавливаемого из расходных материалов на пластиковой основе, - 800 рублей; заменить цифрами - 2000

44) за выдачу международного водительского удостоверения, в том числе взамен утраченного или пришедшего в негодность, - 1 000 рублей; заменить цифрами -1600

46) за выдачу свидетельства о соответствии конструкции транспортного средства требованиям безопасности дорожного движения, в том числе взамен утраченного или пришедшего в негодность, - 500 рублей; заменить цифрами - 800.

Применяемые государственные пошлины с 1 января 2015 г.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОШЛИНА	В отношении физических лиц с учетом коэффициента 0,7 в случае совершения с использованием единого портала госуслуг, (применяется до 01.01.2019г.)
Регистрация транспортного средства с выдачей регистрационного государственного знака - 2850 рублей.	Регистрация транспортного средства с выдачей регистрационного государственного знака - 1995 рублей.
Перерегистрация транспортного средства -850 рублей.	Перерегистрация транспортного средства - 595 рублей.
Выдача дубликата ПТС - 1300 рублей.	Выдача дубликата ПТС-910 рублей.
Выдача СКТС - 800 рублей.	Выдача СКТС - 560 рублей.
Регистрация с выдачей ПТС и гос регистрационных знаков - 3300 рублей.	Регистрация с выдачей ПТС и гос регистрационных знаков -2310 рублей.
Выдача государственного регистрационного знака на прицел - 2350 руб.	Выдача государственного регистрационного знака на прицеп - 1645 руб.
Выдача государственного регистрационного знака на мото -2350 руб.	Выдача государственного регистрационного знака на мото - 1645 руб.
Выдача водительского удостоверения - 2000 рублей.	Выдача водительского удостоверения - 1400 рублей.
Выдача международного водительского удостоверения - 1600 рублей.	Выдача международного водительского удостоверения - 1120 рублей.

Пенсионнай управление иһитиннэрэр

Тэриллтэ салайааччыларын, бухгалтердарын уонна наем үлэһиттээх предпринимателлэр истиилэригэр!

Пенсионнай Фондаҕа 2014 сыл 4 кварталлаах РСВ-1 отчуот тохсунньу ый 12 күнүттэн саҕаламмытынан, Почтанан 2014 сыл, кулун тутар ыйга ыытыллыбыт графигынан отчуоккутун туттараҕыт. Төлөбүр туһунан реестры 5 кабинеттан ылаҕыт. Индивидуальнай предпринимателлэр уполномоченнай бухгалтердаргытын (Бурцева М.И., Куличкина Г.В.,Филиппов С.Г.) кытта чуолкайдаһыҥ. Графигы **41-469 төлөпүөнүнэн** билсиэххитин сөп.

РФ Пенсионнай фондатын Чурапчы улууһугар управлениета.

Внимание!

Информация для водителей грузового транспорта и автолюбителей

На территории Республики Саха (Якутия) состоит на учете 49 ледовых переправ, на 12 января 2015 года всего с нарастающим итогом эксплуатируется 38 ледовые переправы.

1. с 10.11.2014 года, Оленёкский район, ледовая переправа муниципального значения «п. Оленёк - с. Харыялах», р. Оленек – до 30 тонн;

2. с 14.10.2014 года, Абыйский район, ледовая переправа муниципального значения «п. Белая Гора - с. Суторуха», р. Индигирка – до 20 тонн;

3. с 17.11.2014 года, Момский район, ледовая переправа муниципального значения «п. Хонуу - с. Буор-Сысы», р. Индигирка – до 20 тонн;

4. с 18.11.2014 года, Амгинский район, ледовая переправа республиканского значения «с. Амга - с. Усть-Мая», р. Амга – до 25 тонн;

5. с 19.11.2014 года, Нюрбинский район, ледовая переправа муниципального значения «г. Нюрба - с. Мальджегар», р. Марха – до 25 тонн;

6. с 19.11.2014 года, Якутский, Мегино-Кангаласский районы, г. Якутск, ледовая переправа республиканского значения, «с. Хатассы – с. Павловск», река Лена – до 30 тонн;

7. с 21.11.2014 года, Нерюнгринский район, ледовая переправа муниципального значения «база отдыха «Нахот», р. Горбыллах – до 5 тонн;

8. с 25.11.2014 года, Нюрбинский район, ледовая переправа муниципального значения «Нюрба – Чукар», р. Марха – до 20 тонн;

9. с 25.11.2014 года, Нюрбинский район, ледовая переправа муниципального значения «Нюрба – Энгольжа», р. Марха – до 20 тонн;

10. с 25.11.2014 года, Нюрбинский район, ледовая переправа федерального значения «с. Марха – с. Жархан», р. Марха – до 10 тонн;

11. с 25.11.2014 года, Нюрбинский район, ледовая переправа федерального значения «г. Нюрба – с. Кюндядя», р. Вилюй – до 10 тонн;

12. с 26.11.2014 года, Верхневилюйский район, ледовая переправа федерального значения, «с. Верхневилюйск – с. Хоро», р. Вилюй – до 10 тонн;

13. с 28.11.2014 года, Верхнеколымский район, ледовая переправа муниципального значения, «п. Зырянка – Затон», р. Ясачная – до 10 тонн;

14. с 03.12.2014 года, Вилюйский район, ледовая переправа муниципального значения, «г. Вилюйск – п. Жиганск», р. Вилюй – до 20 тонн;

15. с 05.12.2014 года, Сунтарский район, ледовая переправа федерального значения, «с. Устье – с. Сунтар», р. Вилюй – до 20 тонн;

16. с 05.12.2014 года, Усть-Майский район, ледовая переправа республиканского значения, Усть-Майский район, «с. Усть-Мая – п. Эльдикан», р. Алдан – до 25 тонн;

17. с 06.12.2014 года, Сунтарский район, ледовая переправа федерального значения, «с. Крестях – г. Мирный», р. Вилюй – до 20 тонн;

18. с 08.12.2014 года, Намский район, ледовая переправа муниципального значения, «с. Намцы – с. Хатас», р. Лена – до 10 тонн;

19. с 08.12.2014 года, Олекминский район, ледовая переправа муниципального значения, ЦРЛС «Олекминск» - НПС-14, р. Лена – до 60 тонн;

20. с 09.12.2014 года, Алданский район, ледовая переправа муниципального значения, «Селигдар – Инагли», р. Алдан – до 60 тонн;

21. с 10.12.2014 года, Нюрбинский район, ледовая переправа муниципального значения, «с. Антоновка – Угодья», р. Вилюй – до 20 тонн;

22. с 12.12.2014 года, Томпонский район, ледовая переправа федерального значения, «Хандыга – Мегино-Алдан», река Алдан – до 30 тонн;

23. с 12.12.2014 года, Вилюйский район, ледовая переправа муниципального значения, «Кысыл-Сыр – Скважина 27», р. Вилюй – до 8 тонн;

24. с 12.12.2014 года, Алданский район, ледовая переправа муниципального значения, «п. Нижний Куранах – п. Угоян», р. Алдан – до 5 тонн;

25. с 15.12.2014 года, Нюрбинский район, ледовая переправа муниципального значения «Мирный - Накын», р. Марха – до 60 тонн;

26. с. 16.12.2014 года, Намский район, ледовая переправа муниципального значених «Кобяконцы – Стодбы», р. Лена – до 10 тонн;

27. с 17.12.2014 года, Сунтарский район, ледовая переправа муниципального значения «Сунтар – Туойдах», р. Вилюй – до 10 тонн;

28. с 17.12.2014 года, Сунтарский район, ледовая переправа муниципального значения «Илимнир – Халан», р. Вилюй – до 10 тонн;

29. с 20.12.2014 года, Томпонский район, ледовая переправа муниципального значения, «п. Хандыга - Новый», р. Алдан – до 20 тонн;

30. с 20.12.2014 года, Усть-Майский район, ледовая переправа муниципального значения, «Петропавловск-Троицк», р. Алдан – до 5 тонн;

31. с 25.12.2014 года, Усть-Алданский район, ледовая переправа республиканского значения, 20 тонн;

32. с 27.12.2014 года, Сунтарский район, ледовая переправа муниципального значения, «с. Тюбяй – с. Шея», р. Вилюй – до 4 тонн;

33. с 30.12.2014 года, Амгинский район, ледовая переправа муниципального значения, «Амга – Чакыр», р. Амга – до 10 тонн;

34. с 05.01.2015 года, Усть-Майский район, ледовая переправа муниципального значения, «Усть-Мая – Эжанцы», р. Алдан – до 10 тонн;

35. с 05.01.2015 года, Хангаласский район, ледовая переправа муниципального значения «с. Булгуняхтах – о. Тобон-Арыы», р. Лена – до 10 тонн;

36. с 05.01.2015 года, Хангаласский район, ледовая переправа муниципального значения «г. Покровск – 1 Жемкон», р. Лена – до 10 тонн;

37. с 08.01.2015 года, Алданский район, ледовая переправа муниципального значения, «п. Чагда – г. Томмот», р. Алдан – до 15 тонн;

38. с 08.01.2015 года, Алданский район, ледовая переправа муниципального значения, «г. Томмот – п. Белькачи», р. Алдан – до 60 тонн.

Во избежание несчастных случаев на водных объектах, прошу направить свои транспортные средства в г. Якутск через открытую ледовую переправу республиканского значения, «с. Хатассы – с. Павловск», река Лена с разрешенной массой до 30 тонн.

Водителям большегрузного транспорта если вы планируете дальние рейсы за грузом с ледовыми переправами, прошу руководствоваться данной информацией. Следующие информации по ледовым переправам вы можете получить от ЕДДС Чурапчинского улуса по телефону 41-660.

Т.М. ЛЫТКИН,
Госинспектор ГИМС Чурапчинского инспекторского участка.

ЭҢЭРДЭЛИИБИТ!

Күнду тыныгыах сахабытын, эйгэбитин, хос эйгэбитин, Чурапчы улууһун Бочуоттаах олохтоохун, СССР бэчэтэй пуолуйун, норуот хаһаайыстыбатын үтүөлүк үлэһитин, үлэ бэтэрээнэ **Бүөтүр Мэхэлийис МАССАЕВЫ** 80 сааһын туолбут кэрэ-дьоро күнүгүн уоттан-хотон туран, ытыктабыл-чэпчэтиилэх эҥэрдэлиибит, үрдүкү дьоҕоор-айаатыйыыбыт!

Күнду-мэнэ кэпсиитигэр саха литературатын классыка дорообуйдыбыт, пуолуй туруу бэлэхэбит, кыһыннах сэниэ бэлэхтэрбит, уоттан-хотон сырыыт, үйүн дьиэлэх үөскүт!

Оҕолорун, сиэнэлэрин ситиһиэхтэрэн, таптаһыларынан кыһыннахан, уруу бэлэх үөскэтэн, ардыгынан, арааҥнаан, бэйиэ ортобуттуларын уоттан-хотон сырыыт.

Эн аҕаҕар олохтон, үлэҕэ-үөрүөхэ сылдьыаҥын, бэлэст эйгэтигэр ор кэмиҥ үлэтэбиэхтэ уонна бэйиэ сэмэй кыахтаахын көмүскүөхтүн сыалтыыбыт, кэн пуолабыт уонна хаһыбыт ситэтэбит.

Эҕэрдиҥ кытыы Дьөдүскайытын, Туяатыгар, Тыатыкыгын оҕолорун, сиэнэлэрин, хос сиэнэлэрин;

***

Таптаһыгар көрүөхпүн, эйгэбитин, эйгэбитин, Саха Республикатын ыччатын хаһаайыстыбатын туйгуна, Эрчимэс Эрэстиан сылгыны сонуох чемпионун-суоппарын, Чөлүөр нэһилиэгин олохтоохун **Иосиф Егорович АДАМОВЫ** 60 сааһын туолбукатын ис сүрэхпиттэн эҥэрдэлиибит!

Эн үүс сылгар уоттаҕарыгар суоппар бэйиэтинан нэһилиэгин сойдьыытыгар бэйиэт кыахтаахын кинигэн кэлиҥ. Оҥ туохары үрдүк эмиэстиэстэхтэх сылдьыаҥнаах, бэйиэт хаһыҥ күүлэн дьаныардаах-ньык үтүмэн-хамсыы сылдьарыгын кэн пуолабыт, хоторуо-оттоолбут.

Сүүнэтэх бэйиэбит сүгэрүгүн, хаанынаах бэйиэбит, эмиэ бэйиэ туран, күнду кэпсиитигэр уруу-аймах бэйиэтэ, ыччат сылдьыбыт, кыраҕа-бэрэҥнэ ньымах-ньымах дорообуйдыҥ, ахтыы-сонуу, сырыах суолу бэлэхтэбит. Дьоҕоох буол!

Эҕэрдиҥ кытыы кэрэнэт Валентина Петровна, оҕолорун, кэйиитэрин, күтүөнэрин, сиэнэлэрин;

***

Күнэтүк сонуох, убаастыыр сүүнэтэрэ, күтүөнүгүн, Чөлүөр нэһилиэгин олохтоохун **Иосиф Егорович АДАМОВЫ** 60 сааһын туолуоҕун үчүн сүбэлэстэхтэх, бэйиэ-хотоҥ ньымах-ньымах сылдьарыгын, улаатан дьиэ кэргэн бэрдинэ-хотоонна эрэллэх эрэннэх бүппүккүнэн бэйиэ кэмиҥ туолбуккун, ахтыныгыҥ.

Бэлэхпит эйиэхэ бэлэх сонуох бастыҥын, ыра сонуох ыраахтын, чэпчэн-чэбдик дорообуйдыҥ, кэрэнэт, оҕолорун, сиэнэлэриҥ сиэхэх сылдьыаҥнарыгар, таптаһыларыгар хаанынаан, ардыгынан ааҕа-хотоо сырыт.

Эҕэрдиҥ кытыы Варвара, Гаврилл Потапович, Фекла, Маргарита Потаповичтар, Алена, Сашка Никитиннэр, Леша, Петя, Дамир Макаринсэйдэр.

БИЛЛЭРИИЛЭР / ОБЪЯВЛЕНИЯ

Куупо эмомаркуо ниН НИВУ-УАЗ в пределах 45-55 тыс.руб. **Тел.: 8-914-270-56-70.**

***

Куупо мясо кг 250 руб., мясно жеребятину. **Тел.: 733-221.**

***

Ластыт сылларга оскуоланы бүтэрбит ыытыскыыктарга былыыр 2015 сылга БКГЭ (ЕГЭ) тутарыан бааллаастар токсуннуу 30 күнүгэр диэри үөрэх управлениетын 10 кабинетыгар паспарт, снилс, аттестат (оҕолор аттан үөрэхтиҥ туйунан туоһулуур документ) куопуйаҕын ньиҥ кэтэн, анал формаҥа сайабылыанньаны суруйаҥыт.

Тел.: 8 (41151) 41-295 (үлэ чаһыытар), 8-914-264-98-24.

Күнду кэрэнэм, аҕабыт, эйгэбит, хос эйгэм, Бочуоттаах олохтоох, үлэ бэтэрээнэ

ЕФИМОВ Илья Петрович

бу дьыл токсуннуу 11 күнүгэр ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын бары аймахтарыгар, биэрэ дьонуттар, доҕотторугар дириҥник курутуйбын туран ыытыннаробит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэнэлэрэ, хос сиэнэлэрэ.

Кутурҕаннарын тиэрдиллэр:

- Таптаһыах аҕалара, эйгэлэрэ, хос эйгэтэ Ефимов Илья Петрович олохтон туораабытынан кэргэнигэр, оҕолорутар, сиэнэлэригэр ыччат Тумара Ильиничнаабынан 1990с. Хаҥыл орто оскуолатын үөрэн бүтэрбит доҕотторо.

АХТАБЫТ, САНЫЫБЫТ, СУОХТУУБУТ

Күндүтүк саныыр таптаһыах кэргэним, аҕабыт, Одьулуун нэһилиэгин олохтоох **Саввин Михаил Николаевич** үйүн ыарахан ыарыыттан сыл сиригэн барбыта бу дьыл токсуннуу 9 күнүгэр биир сылын туолла.

Бэйиэ аҕабыт 1956 сылтаахха ыарыах ыйын 22 күнүгэр Варвара Тимофеевна уонна Николай Филиппович Саввиннарга 7 оҕолоох ыалга бастыҥ оҕолон күн сирин көрбүт. Убайа Григорьевич, бырата Тимофеевич, балта Иркайыан эгиитэрэ савхаах буолан иҥэр, оҕо савхатын уоруулаах-коруулаах уйдаран, таптыыр Аммаларын сүүрүктээх уутуттан сөтүөлүөн, кырыыс кумаҕыр кучаҕыйбэн, ыкса ыалларын оҕолорун кытта оонньоон-көрүлэн аҕыстыбта. Ийэлэх аҕалара сэмэй, туруу үлэһит дьон буоллахтара, оҕолорун бэйэлэрин хомсомуолларынан үлэһит, сэмэй дьон гынан иитиннэрэ. Бэйиэ аҕабыт эмиэ торопуттэрин курдук үлэһит, дьоннор уратыларын эйгэрэ сылдьыан кааҕа.

Михаил Николаевич Амма орто оскуолатын ситиһиилээхтик 1974 сылларыгар бүтэрбит. Кини оскуолаҕа үөрэх сылдьан, ордук физикаҕа, математикаҕа дьоҕурдаах. Кыра эрдэҕиттэн тэлэбиэн, сылгыыра буолан, үөрэнэр кэмиттэн спорт эйгэх көрүүлэриттэн дьарыктаммыта. Үөрэнэр кэмиттэн ойуун, нэһилиэк чиэстэрин эйгэхтик комсомсомуолбут. Ордук хайыһардыырын, сүүрэрин, дуобаҥка, саахымаҥка оонньуурун сөбүлүүр. Үүс күрэхтэһиилэргэ чемпион, призер буолуталыыра. Оҥу үүс грамоталар, дипломнар юрдаммыттар.

Кини оскуоланы бүтэрэн баран, Карл Маркс аатынан сопхуоска рабочайынан үлэтин саҕалаабыта. Бары саастыылаахтарын курдук ыытык нэһилиэк толорон, Советскай Армия кэккэтигэр Иркутскай уобалаҥа сулуустаабыта. Оҥ кэнниттэн Казахстан Алма-Ата куораттарыгар үөрэхэ тутуллан барар. Онно суоппар куурусуттар үөрэнэн, Алма-Аталаҕа автобус суоппарынан үүгэ суобастаахтык хас да сыл үлэлэн кэлбитэ. Дойдуу ахтыылаах ыраах сырыттахха, билиэн туран, уратыы нэйиилээн куулаан кини дойдутугар төннэн кэлэн, маннай убайыгар Афанасий Николаевичка курусчутуннаа, онтон убайыгыттан холобур ылан сопхуоска, суоппарынан үлэлэн, Саха сирин кини трассатын устун эйгэхтик айаннаабыта. Оччолорго сопхуос суоппара улахан эйгэлээхтэх, суобу-сылгы аҕыстыгын комигэр хаанчыйыыта тоҥүү үлэлиттэр этилэр. Оҥ кэмнэрэ кэкэ сылларга сугурхаан буолуталаан күүстэрэ-түүннэри күүстээхтик тиэтэччэ үлэлиилэрэ. Кини кэлин атын да тэриллэлэргэ үлэлээтэр олох сирдэрбэккэ үүгэ суобастаахтык, үрдүк эйгэлээхтик үлэлэбитэ. Мэлдьи хайыыла сылдьар этэ. Бэйиэ аҕабыт уу саҕалыы мылдьыр өйдөөх, кэнэ кэрүүтэх, наадаа уйан дуоҕаҕаҥа. Мэлдьи үөрэ-кэтэ сылдьара, хайаан да сайаатын түгэрбэт этэ. Кэпсэтэн күлэн-үөрэн барбаҕына кэпсиитэ бэйэтигэр тарбах ураты дьоҕурдаах, истиг мичээрдээх кини кэнэ судургу майгыламмыт туоһулуура.

Бэйиэ ыал оҕут сылы устата эйгэдэмнэхтик саха ыалын сиэрэтэн суоҕунуоннастаан биир кыыс, иккки уол нэйиэ-аҕата буолан, толору дьоллоох олорбутун эрдэ, дьылҕаҕа-хаан бэйиэ эйгэтэх дьиэ кэргэммитигэр олус аҕыйах сылы аҥаабыта олус хомолтолоох... Оҥ эрдэ, кини сиэ-ньоробуоҥ олоҥун оҕолоро саҥыастара диэн биэс эрэллэммит. Аҕабыт табаарыстарын олус күндүтүк саныыра. Бу олоҕо үүгэ доҕоттоох дьоҥу үрдүкүү сыаналыыра. Аймахтарыгар сүрдээх болҕомтолоох эҥэ, молдьун туох баарынан комелеҥо сатыыра, сүрдээх оҕомсоох эҥэ, кыра бырааттарын, биэтэрдэрин дэлби дьиэбитэн таҥыыра, колгохтэрэ олус үөрдэ. Аймахтара диэн кинилээ сүрдээх улахан суоллаах дьон этилэр. Кини дьонуттар-сиргэлэргэ эйгэрэ сылдьыа, үлэҕэ-хамнаска эйгэлээхтэрэ биэнсэ молдьун холобур буолуоҥ. Аҕабыт эйгэрэ мичээрин, истиг сылдьыалын хаһан да умнуохтут суоҕа, күүрүк истиг-нньарах тылынан эхта-сыаны сылдьыахпыт.

Күнду кэйиитин, аҕабытын сиҥэх суолутар аатаран, тэрээбүт дойдутуттар Мыннаҕыйыытын сиригэр, таптаһыах Нуойаалыгар ыытыллыбыт, кутурҕаммытын тэҥнэ үлэстибит барыа аймахтарбытыгар, табаарыстарбытыгар, биэрэ үлэлэбит коллективнытыгар, оҕолорбут табаарыстарыгар бэйиэ дьиэ кэргэн аатынан маспалыбытын тиэрдэбит. Барыа этэҥэ сылдьыт, чэпчэн-чэбдик буолуҥ, үөрүү, сиэнэ тосхойдун.

Кэргэнэ, оҕолоро, биэрэ торообуттара.

Кэриэстэбил

Сонуох нэһилиэгин олохтоохо

МАКАРОВА Альбина Андреевна

бу дьыл токсуннуу 3 күнүгэр үйүн ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын барыа биэрэ дьонуттар ыытыннаробит.

Биэрэ торообуттара.

Кутурҕаннарын тиэрдиллэр:

–Күнду балыыбар Макарова Альбина Андреевна олохтон туораабытынан убайыгар Семен Андреевичка, эмээхсиэрэгэр Геньа, Марианна, Антонинаҕа, балыыбар Надеждаҕа, кинилэр дьиэ кэргэттэригэр Нинтан Климовна Устиновна, Дьокуускайтан, Чурапчыттан, Сылгыттан Арсеньевтар, Макаровтар, Неустроевтар, Поповтар.

–Макарова Альбина Андреевна олохтон туораабытынан эмээхсиэрэ Мария Андреевна Макарова Сылгы оскуолатын 1977 с. бүтэрбит выпуск.

Соловьев нэһилиэктэтэн тэрүттэх Чурапчы нэһилиэгин олохтоохо, РФ үөрэхтээрийин туйгуна, „Учууталлар учууталлара" бэлиэ хаһаайына, спорт бэтэрээнэ, таптаһыах кэргэнэ, аҕалара, эйгэлэрэ

ФЕДОРОВ Николай Иванович

бу дьыл токсуннуу 11 күнүгэр ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын барыа биэрэ дьонуттар, чугас аймахтарыгар, доҕотторугар, биэрэ үлэлэбит дьонуттар дириҥник курутуйан туран ыытыннаробит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэнэлэрэ, биэрэ торообуттара.

Кутурҕаннарын тиэрдиллэр:

- Федоров Николай Иванович олохтон туораабытынан кэргэнигэр Тамара Васильевна Павловаҕа, оҕолорутар, сиэнэлэригэр, биэрэ торообуттэригэр Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтатыгар.

- Федоров Николай Иванович олохтон туораабытынан кэргэнигэр Тамара Васильевнаҕа, оҕолорутар Лилиеҕа, Николайа, Афонеҥа, сиэнэлэригэр, биэрэ торообуттэригэр, чугас аймахтарыгар Соловьев нэһилиэгин дьаһалтатыгар, депутаттарын Сэбиэтигэр, кырдьаҕастар Сэбиэттэрэ.

- Федоров Николай Иванович олохтон туораабытынан кэргэнигэр Тамара Васильевна Павловаҕа, оҕолорутар, сиэнэлэригэр, биэрэ торообуттэригэр Хаҥыл нэһилиэгин дьаһалтатыгар, бэтэрээнэлэрин Сэбиэттэрэ.

- Федоров Николай Иванович олохтон туораабытынан кэргэнигэр Тамара Васильевна Павловаҕа, оҕолорутар, биэрэ торообуттэригэр улуус сайаанчы дьаһалларыгар, улуустааҕы дьаһалтаҕа субэтэ.

Хотоҕо нэһилиэгин олохтоохо, үлэ бэтэрээнэ, Хоту кэйиитэ кыттыылаах

ПАВЛОВА Евдокия Петровна

үйүн ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын биэрэ дьонуттар, аймахтарыгар ыытыннаробит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэнэлэрэ.

Күнду нэйиэбит, эйгэбит, хос эйгэбит, ийэ, тыыл бэтэрээнэ, Амма Абаҕынытан торуттэх Бочуоттаах нэһилиэгин олохтоохо

ЕГОРОВА Екатерина Семеновна

92 сааһыгар ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын ыытыннаробит.

Оҕолоро, күтүөттэрэ, кэйиитэ, сиэнэлэрэ.

Кутурҕаннарын тиэрдиллэр:

–Егорова Екатерина Семеновна олохтон туораабытынан оҕолорутар, сиэнэлэригэр, чугас дьонуттар, аймахтарыгар Бочуотун нэһилиэгин дьаһалтатыгар, пенсионерларын соҕуотун.

–Егорова Екатерина Семеновна олохтон туораабытынан коллегаларыгар Егорова Татьяна Ивановнаҕа, кини дьиэ кэргэнигэр Мыннаҕыйыытааҥы Культуура дьиэтин үлэһиттэрэ, народнай театр аҥыыстара.

Күнду аҕабыт, эйгэбит, хос эйгэбит, Аҕа дойду Улуу сэриитин ветерана, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, Хаҥыл нэһилиэгин олохтоохо

АНТИПИН Дмитрий Александрович

бу дьыл токсуннуу 10 күнүгэр 90 сааһыгар үйүн ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын биэрэ дьонуттар, аймахтарыгар курутуйан туран ыытыннаробит.

Оҕолоро, сиэнэлэрэ, хос сиэнэлэрэ.

Кутурҕаннарын тиэрдиллэр:

- Антипин Дмитрий Александрович олохтон туораабытынан оҕолорутар, сиэнэлэригэр, хос сиэнэлэригэр, бары чугас аймахтарыгар Хаҥыл нэһилиэгин дьаһалтатыгар, бэтэрээнэлэрин Сэбиэттэрэ.

Кылгыбылай редактор – **А.А. ЗАХАРОВ.**
Эйгэлэнэр сэҥээрээччи, сурук отдела – **Е.Г. МАКАРИНСКАЯ.**
Экономика, спорт, ыччат хаһаайыстыбатын отдела – **А.М. СЛЕПЦОВ.**
Корреспондентар – **С.А. ЖЕНДРИНСКЭЙ.**
Корректор – **В.Н. ПЕТРОВА.**
Таһаарыы – **Л.К. ПОПОВА.**
Бэчээтчэлэр – **С.А. ПАВЛОВ, Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.**

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствота, Чурапчы улууһун "Сана олох" редакционнай-издательскай холбоҕук автономнай учреждение. Российскай Федерация Роскомнадзор СР управлениетыгар 2012 с. кулун тутар 15 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ – ПИ №14-0238.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". **Телефоннарбыт:** редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358. **E-mail:** sanaoloh@mail.ru, **сайт:** sanaoloh.ru

Бэчээккэ сакаас: № 1 (11011). Тираж 1650. **Хаһыат сыаната:** 10 солк.

Сана олох

Автор суруйарын эйгэрэ сиэнэ редакция позициятыгар хоһоонун түөрт бэлиитэ. Суруйааччылар чолбоҥнордорбуттарыгар хаалыыларын түөрт бэлиитэ суруллар.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графига: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэриллиннэ: 16 ч 00 м. "Сана олох" редакционнай-издательскай холбоҕуокка 12.01.2015 с. офсетка бэчээттэннэ.
Аадырыыта: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". **Индекс:** 54907. Хаһыат нэдиэлэҕэ үстэ: оптуоруннньукка, чаллиэргэ уонна субуотаҕа тахсар.